bus veſtrũ perſuadere. Siue enim reſpõdero, id eſſe non parere deo, proptereáq; me non poſſe quieſcere, nõ credetis mihi quaſi per ironiam loquẽti: ſiue dixero id homini maximũ cõtingere bonũ, diebus, videlicet ſingulis de virtute verba facere, atque de aliis de quibus me quotidie loquentem vos auditis, atque ita me ipſum alióſq; ſcrutari, vitámq; incõſideratã reſpuenda eſſe cẽſere, hæc etiã multo minus mihi credetis. Hæc verò, ô viri Athenięſes, ita vt dico, ſe habent, ſed haud facilè perſuaderi poſſunt. Et ſimul nũquã malo dignũ ducere me cõſueui. Quòd ſi mihi forent pecuniæ, iudiciũ pecuniis liceret quãtuncunq; ſoluere poſſem, neq; obeſſet mihi illas amittere. Nunc verò nõ adſunt, niſi fortè quantum valeo ſoluere, tãti æſtimare velitis. Poſſum verò fermè argẽti minã. Tanti ergo iudicium æſtimo. Plato autẽ hic, ô viri Athenienſes, & Crito, & Critobulus, & Apollodorus iubent me triginta minis liceri. Ipſi verò tantæ pecuniæ prædes erũt. æſtimo ergo tanti. prædes verò argẽti huius hi vobis erunt ſufficiẽtes. Nõ multi tẽporis gratia, ô viri Athenienſes, exiſtimationẽ cõparabitis, materiáq; præbebitis volentibus ciuitatẽ vituperare, quia ſcilicet Socratem occideritis, virũ ſapientẽ. Dicẽt enim illi, licet nõ ſim, me ſapientẽ, qui vos vituperare volent. Si ergo breue tẽpus expectauiſſetis, abſq; veſtra opera me contingebat mori. Videte ætatẽ meã, quàm procul iam ſit à vita, morti verò propinqua. Neq; verò hæc aduerſus vos omnes dico, ſed aduerſus eos tantum qui me morte dãnarũt. Dico etiã hæc ad hos ipſos. Forſan putatis me viri Athenienſes, in iudicio cõcidiſſe taliũ verborũ inopia, quibus vtiq; perſuaſiſſem vobis, ſi omnia facienda dicendáq; putauiſſem, quibus à vobis abſoluerer. Longè verò ſe res aliter habet: Certè ob paupertatẽ damnatus ſum, nõ verborum quidem ſed audaciæ atq; impudentiæ, & quia talia apud vos dicere nolui, qualia vobis auditu gratiſſima cõtigiſſent, audientibus videlicet me deflẽtem atq; lamentantẽ, & alia faciẽtem multa atque dicentem vt dixi, me indigna, qualia frequenter ab aliis audire cõſueuiſtis. Sed neq; ab initio cenſui decere ob periculum deuitãdum illiberale aliquid facere, neq; nũc me pœnitet hac defenſionis ratione vſum fuiſſe. Malo equidẽ tali quadam defenſione fretus, mortem obire, q̃ contraria ſuperuiuere. Neq; enim in iudicio, neque in bello vel mihi vel alteri, omnia quibus vitemus mortẽ, ſunt facienda. Nã in prælis ſæpe cõſtat interitũ vitari, ſi quis abiectis armis ſupplex ad inſequentes ſe cõuertat. Alia quoq; in ſingulis periculis machinamẽta ſunt, quib. interitũ quis effugiat, ſiquem nõ pudeat facere quælibet atq; dicere. Sed cõſiderate, ô viri Athenięſes, haud id quidem difficile eſſe, mortẽ effugere, ſed multò difficilius prauitatẽ. Velocius enim illa currit quàm mors. Atqui ego nũc vtpote ob ſenectutem tardior à tardiori captus ſum, accuſatores autẽ mei vt pote vehementes atq; veloces ab ea quæ velocior eſt prauitate. Et nũc quidẽ ego abeo damnatus à vobis, mortẽ ſubiturus: iſti verò à veritate ipſa damnati, prauitati iniuſtitiæq; obnoxij. Atque ego quidem pœnæ acquieſco, & iſti. Hæc igitur fortè ſic oportebat ſe habere, arbitrorq; ea habere ſe mediocriter. Poſt hæc autem vobis qui me condemnaſtis, cupio diuinare. Nam illuc mihi iam peruẽtũ eſt, vbi ſolent homines diuinare, quãdo videlicet ſunt prope mortẽ. Prędico enim equidẽ vobis, ô viri Athenięſes, ſi me interfeceritis, ſuppliciũ vobis ſtatim poſt mortẽ meã eſſe venturũ, ac per Iouem multò durius eo quo me affeceritis. Nũc enim id egiſtis, putãtes liberare vos quo minus rationẽ vitę veſtræ redarguẽti cuiquam reddere cõpellamini. Id verò contrà omnino vobis accidet. Nam plures futuros arbitror, qui vos redarguant, quos ego cõpeſcebam, etſi vos id non ſentiebatis: tantóq; illi infeſtiores erunt, quanto & iuniores, ideoq; vos grauius id feretis. Profectò ſi putatis per interfectionem hominũ à vituperatione vos abſoluere, nimium aberratis. Nõ enim eſt hæc liberatio vel valida ſatis, vel honeſta. Sed illa tã facilima quàm optima eſt, non diſturbare quidem alios, ſed ſeipſum comparare vt quàm optimus euadat. Hæc ergo vobis qui me condemnaſtis, vaticinatus, finem facio. Vobis autẽ qui me abſoluiſtis, libenter de huiuſmodi re quæ contigit, verba facerẽ, quandiu magiſtratus negotio diſtinentur, necdum eò vado vbi me oportet mori. Sed, ô viri, aſſiſtite mihi id tẽpus. Nihil enim prohibet, inuicem (dum licet) confabulari: Nempe vobis tanquã amicis demonſtrare volo quod mihi modò accidit, quidnam ſignificet. Mihi quidem, ô iudices, vos enim iudices rectè appellare poſſum, mirabile quiddam contigit. Vox enim illa dæmonis vaticinatrix, mihi ſemper in ſuperiore tẽpore frequenter omnino offerre ſe conſueuit, & in rebus quidem leuiſſimis ſe opponens, ſiquid minus rectè facturus fuiſſem. Nunc autẽ ea mihi quę videtis, acciderũt, quæ profectò putaret aliquis atq; exiſtimaret extrema eſſe malorũ. Sed mihi neq; domo exeunti, manè dei ſignũ aduerſatũ eſt, neq; hoc ſuggeſtũ in quo cauſa dico aſcendẽti, neq; in aliqua ſermonis parte dũ verba faciebã, quãuis alias frequenter dum loquerer in medio ſermonis curſu conſueuerit cohibere. Nunc autẽ in hac re nuſquã vel agẽti, vel loquenti eſt aduerſatũ. Quam verò huius rei cauſam eſſe putẽ, vobis aperiã. Apparet enim mihi quod cõtigit bonũ eſſe. Nec rectè vllo modo iudicatur à nobis, quicũq; mortem opinamur eſſe malam. Cuius quidẽ rei magna apud me hæc eſt cõiectura, quòd ſignũ mihi vt cõſueuit, repugnauiſſet, niſi bonum quid acturus fuiſſem. Cogitare autẽ hoc pacto poſſumus ſpem multã eſſe id eſſe bonũ. Mors enim neceſſe eſt ſit alterũ è duobus, vt aut ſenſus omnino mors omnes auferat: aut quemadmodũ dicitur, in aliũ quẽdã locũ ex his locis morte migretur. Quamobrẽ ſiue ſenſus extinguitur, mórſq; ei ſomno ſimilis eſt, qui nõnunquã, etiã ſine viſis ſomniorũ, placatiſſimam quietẽ affert, dij boni quid lucri eſt emori? Reor equidem, ſiquẽ oporteat ad eã noctẽ quam tanta trãſigit quiete, vt ne inſomniũ quidem vllum videret, alias noctes diéſq; vitæ totius cõferre, atq; dicere quot ipſe noctes atq; dies in vita melius dulciúſq; peregerit: reor, inquã, nedum priuatũ aliquẽ, ſed nec magnũ quidẽ regẽ, aliquas numerare poſſe. Si ergo tale quiddã eſt mors, lucrũ eſſe equidem dico. Etenim nihil plus hoc pacto totũ tempus quàm nox vna eſſe videtur. Sin vera ſunt quæ dicũtur, migrationẽ eſſe mortem in eas oras, quas qui è vita exceſſerunt, incolũt, id multò iam beatius eſt, te, cùm ab iis, qui ſe iudicũ numero haberi volunt, euaſeris, ad eos venire, qui verè iudices appellãtur, Minoem Rhadamanthum, Aeacum, Triptolemum, alióſque quotcunq; ſemidei iuſtè vixerunt: hæc peregrinatio mediocris vobis videri poteſt? vt verò colloqui cum Orpheo, Muſæo, Heſiodo, Homero liceat, quanti tandẽ æſtimatis? Equidem ſæpe mori, ſi fieri poſſet, vellẽ, vt ea quę dico mihi liceret inuenire.

Hæc Cicero lib. de diuina. 1.

Hæc ferè omnia deſcripſimus ex Cicer. lib. Tuſc.

Quip-

Quippe cùm in primis mirificè grata ſit futura habitatio illa atque conſuetudo, quandoquidem vnà cum Palamede futurus ſum, & Aiace Telamonis filio, & aliis antiquorũ quicunq; circumuenti iudicio deceſſerũt è vita: apud quos meos caſus cũ illorum caſibus cõferre vtrinq;, vt arbitror, nõ iniucundùm foret. Illud præterea maximũ, illic degere ſcrutantem ſingulos atque examinantem quemadmodum hic feci, quiſnam illorũ ſapiens ſit, & quis cùm non ſit, ſe tamen exiſtimet ſapientẽ eſſe. Proinde quanti faciendũ, ô iudices, tentare ſummi regis qui maximas copias duxit ad Troiam prudẽtiam, & Vlyſſis, Siſyphi, multorúmque aliorum quos referre quis poteſt virorum & mulierum, quibus cum loqui atq; examinando verſari, inæſtimabilis prorſus felicitas eſſet? Siquidem huius cauſa qui illic degunt, haud amplius moriuntur, ſúntq; illi nobis & in rebus aliis beatiores, & in eo inſuper, quod reliquum iam tempus permanẽt immortales, ſi quidem vera ſunt quæ dicuntur. Ne vos quidem, iudices, ij, qui me abſoluiſtis, mortẽ timueritis. idq; vnũ cogitate verũ eſſe, viro videlicet bono nihil mali accidere poſſe nec viuo, nec mortuo, nec vnquam illius res à diis immortalibus negligi. Nec mihiipſi hoc accidit fortuitò, ſed mihi id conſtat, mori iam & à laboribus liberari, mihi melius extitiſſe. atq; hanc ob cauſam diuinum illud ſignum mihi non obſtitit. Nec verò iis à quibus accuſatus ſum, aut à quibus condemnatus, habeo quod ſuccenſeam, quamuis non mente accuſauerint me atque damnauerint, ſed quia mihi nocere ſe crediderunt. Ob hoc vtique illis eſt ſuccenſendum. (Sed iam ad eoſdem illos reuerſus, ſic eos alloquor.) Tantum tamẽ vos precor, ô viri, vt meos quoque filios cum adoleuerint, ſi ipſi ſimiliter atque ego vobis moleſti ſint, pœnis ſimiliter afficiatis, præſertim ſi videantur vobis vel pecuniarũ, vel alterius cuiuſquam rei maiorem quàm virtutis curam habere: atque ſi videri velint putẽntve ſe alicuius eſſe pretij, cùm nullius ſint, illos obiurgetis, quemadmodum ego vos, quòd non illis incumbant quibus eſt incumbendum, ac exiſtiment cũ nullius pretij ſint, ſe aliquid eſſe. Quod ſi hęc feceritis, iuſta à vobis paſſus fuero egóque & filij. Sed tempus eſt, iam hinc abire me, vt moriar: vos vt vitam agatis. Vtrum autem ſit melius, dij immortales ſciunt: hominem quidem ſcire arbitror neminem.

Viro bono nihil mali vel viuo vel mortuo accidere poteſt.

CRITO, VEL, DE EO QVOD AGENDVM.

MARSILII FICINI ARGVMENTVM.

QVemadmodum Apologiæ, ita Critonis quoque tam ordinata, tam plana diſpoſitio eſt, vt argumento non egeat. Aduerte tamen inprimis Socratẽ, ſicut in Apologia vigilãs vaticinatus eſt, ſic in Critone dormientẽ vaticinari, vt cognoſcas ſapienti pioq; viro deum & vigilanti & dormiẽti ſemper adeſſe. Ex omnibus autem collige euangelicæ doctrinæ cõfirmationem. Approbationem martyrum. Exemplar iuſtitię. Incomparabilẽ fortitudinem. Contemptum mortalium. Deſiderium æternorũ. Religionis deniq; fundamentum. Quid memorem, vulgi opinionem contemnendam eſſe, ſapientis duntaxat ſententiam, imò veritatem ipſam eſſe colendã? Quid rurſus, non viuere quidem ſed bene viuere exoptandum? Item inimicis maleſaciendũ eſſe nunquam, neque iniurias vlciſcendum? Rurſus & periculũ mortis interitúmq; ſubeundum potius quàm peccandũ? Quid referam obſeruantiam legum ſingularem & inæſtimabilem patriæ charitatem? Quam & parentibus & vitæ proculdubio anteponit, ob hanc, vt ipſe inquit, rationem quò in alterã profectus vitam, valeat æterno iudici æquam anteactæ vitæ reddere rationẽ, neque leges quæ illic imperant humanarum legum ſorores expaueſcere compellatur. Concludit deniq; rationes iuſtitiæ ſauentis mentis ſuæ auribus vſq; adeo inſonare, vt alia audire non poſſit, fruſtraq; conaturum, quicunque pergat diſſuadere. Addit ea ſolum via eſſe pergendum, qua Deus, id eſt, ratio diuinitus infuſa, perducit.

SOCRATES, CRITO.

CVR hac hora veniſti, ô Crito? nónne multùm mane etiam eſt? CRITO. Multùm certè. SOC. Quàm multum tandẽ? CRI. primum diluculum. SOCR. Miror quomodo cuſtos carceris tibi obtemperare voluerit. CRIT. Familiaris iam mihi eſt, ô Socrates, propterea quòd crebrò huc ventitem. Præterea beneficij à me nonnihil accepit. SOC. Veniſtine modò? an dudum? CRI. Satis dudum. SOCR. Proinde cur ſtatim non me excitaſti, ſed cum ſilentio aſſediſti? CR. Nunquam per Iouem, ô Socrates, excitaſſem. Neq; enim ipſe tãdiu in vigilia & dolore manere vellem. Sed te iam dudum admiror, cùm aſpicio quàm ſuauiter dormias. Et conſultò non excitaui tẽ, vt quam placidiſſimè degeres. Equidem tum ſæpe, tum verò per omnem vitam anteactam ob tuos mores beatum te iudicaui, maximè verò in præſenti calamitate, quòd eam tam facilè ac placidè feras. SOCR. Atqui perabſurdum eſſet, ô Crito, ſiquis tam grandis natu imminentem mortem moleſtè ferat. CRI. Veruntamẽ, ô Socrates, & alij æquè ſenes ſimilibus calamitatibus opprimuntur: qui tamẽ ab ætate non ita iuuantur, quin præſentem fortunam grauiter & moleſtè ferant. SOC. Ita eſt. Sed quorſum adeò manè veniſti? CR. Nuncium, ô Socrates, acerbum affero nõ tibi quidem, vt mihi apparet, ſed mihi potius & familiaribus tuis omnibus & acerbum & grauẽ. Quod equidem, ſi quicquam aliud, grauiter, vt arbitror, moleſtéque ferrẽ. SOC. Quódnam hoc? An nauis ex Delo iam rediit, qua reducta, mihi eſt moriendum? CRIT. Nondum rediit quidem, ſed mihi hodie reditura videtur ex his quę renunciant nonnulli è Sunio venientes, qui eã ibi reliquerunt. Conſtat ergo ex his nunciis, hodie eſſe vẽturam, ideóq; neceſſarium fore te cras, ô Socrates, è vita decedere. SOC. Bona, ô Crito, fortuna. Si ita diis placet, ita eſto. non tamen exiſtimo illam hodie reditură. CR. Vndénam id coniectas? SOCRA. Dicam equidem. Poſtridie enim, aut eo ipſo die, quo nauis redierit, mihi eſt moriendum. CR. Sic vtique aiunt hi, penes quos rei huius poteſtas eſt. SOC. Itaq; non hac die venturam puto, ſed altera. Coniecturam verò ex ſomnio quodam accipio, quod paulò antè hac ipſa nocte mihi viſum eſt, opportunéq; videris ſomnum mihi non perturbaſſe. CRIT. Sed quale id ſomnium erat? SOCR. Videbatur mihi mulier quædam adueniens, pulchra & aſpectu grata, veſtes habens candidas, vocare me, atque dicere, O Socrat. Tertia hinc die Phthiam perueniẽs latiglebam. CRI. Quàm abſurdũ id inſomnium, Socrates! SO. Manifeſtũ tamẽ, vt mihi videtur, ô Crito. CRI. Manifeſtũ certè. Sed, ô beate Socrates, nunc iam etiam mihi credito, téq; ſeruato. Mihi enim, ſi tu obieris, * non vna tantùm calamitas imminet: ſed præter id quod te orbatus fiero tali neceſſario, qualẽm alterum nunquam reperiam, videbor vtiq; multis qui neutrũ noſtrũ ſatis nouerint, cùm potuiſſem te ſeruare, ſi pecunias impendere voluiſſem, id neglexiſſe. Atqui quænã exiſtimatio turpior poſſit accidere, quàm videri pluris feciſſe pecunias quàm amicos? Non enim poteſt

Iliados.

Grecè alia nulla cal. accedet.

 perſua-

perſuaderi compluribus,te hinc abire noluiſſe, nobis quò id ageres omni ſtudio cõtendentibus. SOC. Quid verò à nobis,ô beate Crito,tanti vulgi opinio æſtimatur? Probatiſſimi enim viri, quorum magis habẽda ratio eſt,hęc ita geſta eſſe vt geſta ſunt,atribuũtur. CR. Attamẽ vides, ô Socrates,neceſſe eſſe opinionẽ quoque vulgi curare. Præſentia enim hæc declarant,poſſe vulgus non minima mala, imò ferè maxima, ſi quis in populo calumniis prematur, inferre. SOC. Vtinam, ô Crito, poſſet vulgus maxima inferre mala,vt viciſſim maxima poſſet bona.& bene quidem ſe res haberet. neutrũ verò poteſt, quippe cũ neq; prudẽtem,neq; imprudẽtem efficere valeat. Faciũt verò quodcũq; ſors obtulerit. CR. Hæc quidem ita ſe habeant. Ad id verò Socrates mihi reſpõde, num fortè mei cæterorũmq; neceſſariorum tuorũ reſpectus te retinet,ne ſi hinc euaſeris, calumniatores nos poſteà vexent,quaſi te hinc furati fuerimus: cogamúrq; vel vniuerſas facultates, vel pecunias quàplurimas amittere, vel præter hæc aliud quippiam pati. Si quid tale times,ſolicitudinẽ iſtam valere iube. Iuſtum nanq; eſt, nos tuæ ſalutis gratia nõ hoc ſolum,verumetiã, ſi oportuerit,maius aliud ſubire periculum. Verũ mihi obtempera,neq; aliter facias. SOC. Et hæc equidem & alia multa, ô Crito, conſidero. CR. Ne igitur hæc vereare. Neque enim multũ eſt argentũ quod poſtulant hi qui ſeruare te atq; hinc educere pollicẽtur. Vides præterea quàm tenues ſint calumniatores tui, vt non magna ad eos placãdos largitione ſit opus. Tibi verò pecuniæ adſunt meæ,ad hoc, vt opinor,ſufficientes. Proinde ſi quo mei reſpectu adductus nõ putas meas pecunias erogãdas, adſunt hoſpites hi parati perſoluere, quorum vnus etiã huc attulit ſufficientẽ pecuniam, ad hoc ipſum paratã,Simmias Thebanus. Ad hoc ipsũ promptus eſt & Cebes,aliiq; permulti. Quãobrẽ, vt modò dicebã, nihil tale metuas, quò minus ſerues teipſum. Sed neq; etiã illud quod in iudicio dixiſti te remoretur,ſi hac vrbe exires,quò teipsũ verteres te minimè habiturũ. Aliis enim multis in locis quocũq; profectus fueris,te homines colẽt: ac ſi velis in Theſſaliã te conferre,reperies illic hoſpites meos,q; te plurimi facient tutũmque pręſidio ſuo adeò reddẽt,vt nemo in Theſſalia tibi ſit moleſtiam exhibiturus. Accedit ad hęc, ô Socrates, quod rẽ minimè iuſtam aggredi videris, ſi cùm ſaluus eſſe poſſis, teipſum prodas,taliáq; tibi euenire ſtudeas,qualia inimici ipſi tui ſtuderẽt ſtuduerúntque te perdere cupientes. Pręterea filios quoq; tuos prodere mihi videris,quos cũ liceat tibi educare atq; erudire, deſeres omnino,& quantũ in te eſt,eorũ mores fortunæ cõmittis. Accidẽt verò eis veriſimiliter, qualia euenire orphanis cõſueuerũt. Profectò oportebat non genuiſſe filios: aut in eis educandis erudiendiſq; laborẽ nõ recuſare. Tu verò mihi videris quæ elegiſſet vir ſegnis ac piger,nũc elegiſſe, decebat autẽ cõtrà quæ vir bonus fortiſque elegiſſet: præſertim te per omnem vitã virtutis ſtudiũ profitentẽ. Itaq; nõ poſſum tui & noſtri qui tui familiares ſumus non erubeſcere,veritus ne tota hęc res tua,ignauia quadam noſtra ſic tractata fuiſſe videatur. Et primùm quidem ille tuus eiuſmodi in iudiciũ ingreſſus,cum liceret non ingredi, deinde concertatio ipſa iudicij ad hunc modũ acta,& extremus hic finis,tanquã ridiculũ quiddã per vitioſitatẽ ſegnitiẽq; noſtrã effugiſſe nos videbitur,q; nec nos te ſeruauerimus,neq; tu ipſe te, cùm id fieri abſq; magna difficultate potuerit,ſi vel parum in nobis vſus induſtriæq; fuiſſet. Hæc igitur,ô Socrates cõſidera,ne præterquã quòd mala ſunt,etiam dedecori tibi nobiſq; ſint: ſed tibi conſule. Imò verò nõ iam amplius cõſulendi tẽpus, ſed conſultũ iam eſſe oportuit. Vnicũ verò cõſilium eſt,videlicet hac nocte proxima cũcta hęc facta eſſe oportere. Sin autẽ diutius tardauerimus nihil omnino fieri vlterius poterit. Quãobrẽ õnino mihi habe fidem,ô Socrates,nec vllo modo aliter facias. SO. O amice Crito, ſtudiũ hoc tuũ permulti faciẽdũ eſſet, ſi qua ratione recta ſuſceptũ eſſet. Sin minus,quantò vehemẽtius eſt,tantò moleſtius. Conſiderandum eſt igitur,agendáne hæc nobis ſint,an nõ. Nam ego is ſum nõ modò nũc,ſed & ſemper,qui meorũ nulli parcã,pręterquã rationi,quę ratiocinanti mihi optima videatur. Rationes itaq; illas quibus ſuperioribus temporibus vſus ſum, nec nunc quidem poſtquam in hanc fortunã incidi, reiicere poſſum, ſed ſimiles mihi fermè apparent,eaſdémq; in præſentia quas & prius veneror atq; honoro: adeò vt niſi nũc meliores afferre poſſimus, planè ſcire debeas me tibi non cõceſſurum: nõ ſi etiã plura quàm nũc multitudinis potentia cõminata nos tanquã pueros laruali terribiliq; facie perterrere conetur, vincula & mortẽ, tũ præterea priuationem pecuniarum, intentans. CRI. Quãnã igitur ratione cõmoda iſta conſiderare poſſimus? SOC. Hæc vtiq;,ſi id quod tu de opinionibus paulò antè dicebas,reſumamus: vtrum ſemper rectè ſe habeat nécne, oportere ſcilicet quarundam opinionũ rationẽ habere, quarundã verò minimè. An fortè priuſquam me mori oporteret,rectè id dicebatur: nũc verò conſtat fruſtrà diſputationis gratia ita dictũ fuiſſe, cùm reuera iocus quidã ac nugæ eſſet. Cupio equidem,ô Crito, vnà tecũ cõſiderare,num ſermo ille prior alius appareat mihi nũc in hac fortuna conſtituto,an prorſus idem qui & prius: atque vtrum dimittẽdus ſit à nobis vel ipſi obtẽperãdum. Dicebatur autem,vt opinor, ſemper ſic ab iis qui ſe aliquid dicere exiſtimabãt,vt nunc quidem ego dicebam: nempe, hominũ opiniones partim plurimi faciendas ac ſequendas,partim verò minimè. Hoc, per Deos,ô Crito nónne tibi rectè dici videtur? Tu enim,vt fert hominũ conditio, abes vt craſtino die mori debeas: nec te in errorẽ inducit præſens calamitas. Conſidera igitur an non ſufficienter tibi dici videtur,non oportere omnes opiniones hominum ſequi,ſed alias quidem ſequi,alias verò negligere,neque omnium quidem,ſed quorundam,aliorum verò minimè? Quid ergo dicis? hęc non rectè dicũtur. CR. Rectè. SOC. An nõ bonas honorare decet, malas verò contemnere? CR. Ita decet. SO. Bonæ autẽ nónne prudentũ? Malę contrà ſunt imprudentum? CR. Quidni? SOC. Age verò,quónam modo rurſus talia dicebãtur? Qui in gymnaſiis ſe exercet eáque in re operam collocat,vtrũ cuiuſlibet hominis laudi & vituperationi & opinioni attendit, an illius tantùm qui medicus ſit aut gymnaſij magiſter? CRIT. Huius ſolius. SOC. An non timere decet vituperationes,& optare laudes illius vnius potius quàm multorũ? CR. Proculdubio. SOCR. Hac itaq; ratione ille agere ſeq; exercere debet, atq; etiã edere & bibere, quæ illi vnico videatur qui præſideat intelligãtque, potius quàm vt videtur vulgo. CRI. Vera hæc ſunt. SOC. Quid verò ſi illi vni non pareat, opinionémq; eius & commendationes nihili pendat,honoret verò vulgi ignorantiúmq; cõmendationes,num à malo tutus erit? CRI. Minimè. SOC. Quale autem eſt

id

id malum, & quónam tendit & in quam non obedientis partem? CRI. In corpus videlicet, hoc enim corrumpit. SOC. Rectè dicis. Nónne & de aliis, ô Crito,ferè omnia percurramus eadem ratio eſt? De iuſtis iniuſtiſq;, de turpibus & honeſtis,boniſque & malis, de quibus in præſentia nobis conſultãtio eſt, vtrùm multorum opinionem ſequi vererìq; debemus, an vnius potius qui intelligat, quem decet & vereri & timere magis quàm cunctos alios? Cui niſi obtemperauerimus, lædemus & corrumpemus id quod iuſto quidem melius fieri, iniuſto autem corrumpi ſoleat. An nihil id eſt? CR. Id quidẽ,ô Socrates,arbitror. SOCRA. Age verò, ſi id quod à ſalubri quidem ſit melius, ab inſalubri verò corrumpitur, corruperimus, peritorum non ſequuti iudicia, an nobis eo deſtructo viuẽdum erit? Eſt autem id corpus. nónne? CRIT. Idipſum. SOC. An ergo viuendum nobis cum vitioſo corpore atque corrupto? CRIT. Nullo modo. SOC. An fortè cum illo viuendum eſt nobis corrupto,quod iniuſto quidem læditur, iuſto verò iuuatur? an verò vilius illud, quàm corpus exiſtimamus, quicquid illud eſt è noſtris, circa quod iuſtitia iniuſtitiáque verſatur? CRIT. Nullo modo. SOC. Sed pretioſius? CRITO. Valdè. SOCRA. Non igitur,ô vir optime,admodum nobis curandum eſt, quid de nobis multi loquantur, ſed quid dicat is vnus qui intelligit iuſta & iniuſta, atq; ipſa veritas. Quamobrem primò quidem non rectè adduxiſti, opinionem vulgarem de rebus iuſtis & honeſtis & bonis harúmque contrariis eſſe alicuius exiſtimandam. At verò dicet aliquis, poteſtne vulgus nos interficere? hoc vtiq; manifeſtum eſt. CR. Nimirum dici id poteſt,ô Socrates. SO. Vera loqueris. Sed, ô admirabilis, hæc ratio quã percurrimus, ſuperiori ſimilis eſſe videtur. atque hanc rurſus cõſidera,vtrùm nobis maneat nécne, videlicet, non multi faciendum eſſe viuere, ſed bene viuere. CRI. Manet quidem. SOC. Sed hoc quoq; manétne? bene & honeſtè & iuſtè viuere idem eſſe? CRIT. Manet. SOCRA. Igitur ex his quæ confeſſi ſumus, hoc conſiderandum, vtrùm iuſtum ſit conari me hinc exire Athenienſibus non dimittentibus, vel iniuſtum: ac ſi appareat iuſtum eſſe,tentemus: ſi minus, omittamus. Quas verò tu affers conſiderationes de pecuniarum ſumptu, de vulgari opinione, de filiis educandis,cauendum eſt,ô Crito, ne conſiderationes reuera horum multorum ſint,qui facilè interficiant, & ſi poſſint ad vitam reducant, & id quidem abſque vlla ratione. Nobis verò quandoquidem ſic exigit ratio, nihil aliud attendendũ eſt, quàm quomodò dicebamus, vtrùm agemus iuſta pecunias largiendo, gratiámque habendo his qui me hinc educant: verùm inquam, in hoc agamus iuſta nos quidem educti, illi verò educentes,an potius reuera in his omnibus agendis agamus iniuſtè: atque ſi appareat nos iniquè agere, ne cogitandum quidem id eſt,ſed manſuetè ſubire decet & mortem, & quoduis aliud ſupplicium prius, quàm quicquã agamus iniquè. CRIT. Rectè loqui videris Socrates. Conſidera tamen quid agamus. SOC. Conſideremus, ô bone vir, vnà. Ac ſi qua in parte me dicentem redarguere poteris,redargue. Ego enim aſſentiar. Sin minus, deſine quæſo, ô vir beate, iam toties eadem verba repetere: oportere ſcilicet me hinc Atheniẽſibus inuitis abire. Equidem multi facio perſuaſum abs te hęc agere,non autem inuitum. Attende itaq; vtrum conſiderationis initium tibi ſatis commodè dictum ſit, conaréque quod rogatus ſis ita reſpondere,vt maximè cenſeas reſpõdendum. CR. Conabor equidem. SOCA. Dicimúſne nullo modo ſponte eſſe iniuriam faciendam, an fortè quodam pacto iniuria facienda eſt, quodam verò nequaquam? an nullo modo vel bonum eſt, vel honeſtum iniuriam facere,quemadmodum ſuperiori tempore ſępe confeſſi ſumus? quod quidem & nuper eſt cõfirmatum. An fortè omnes illæ ſuperiores cõſenſiones noſtræ in paucis his diebus prorſus euanuerunt,ac iamdiu nos tam grandes natu homines, ô Crito,támq; ſtudioſè inter nos differentes latuit nihil à pueris nos differre? An potius ſic prorſus res ſe habet, vt iamdiu dicebamus ſiue affirmet id multitudo, ſiue neget, & ſiue grauiora præſentibus, ſiue leuiora ſubire cogamur? Attamen iniuriam facere, omnino malum turpéq; eſſe fatemur illi ipſi qui facit, an nõ? CRI. Fatemur certè. SOC. Nullo igitur modo iniuria facienda eſt? CRI. Nullo quidem. SOC. Neque ſi iniuriam paſſus fueris, vlciſcẽdum, vt vulgus putat. ſiquidem nullo modo iniuria facienda eſt. CRIT. Ita videtur. SOC. Quid verò? mala alicui facere decet, ô Crito,an non? CRI. Non certè, ô Socrates. SOCR. Quid autem, qui mala patitur ſi mala viciſſim referret illi qui intulit,iuſtúmne id eſſet vt vulgus ait, an iniuſtum? CR. Iniuſtum. SOC. Nempe mala inferre hominibus non diſcrepat ab iniuria. CRIT. Verè loqueris. SOC. Neq; igitur vlciſci decet,neq; malefacere cuiquam hominum, quodcunq; ab aliis ipſe paſſus fueris. Et vide,ô Crito,ne quid dum hæc concedis, præter ſententiã tuam nobis aſſentiare. Perpaucis enim, ſcio, ſic vel apparet vel apparebit. At verò quibus ſic apparet, & quibus aliter,his non eſt cõmunis deliberatio, ſed neceſſe eſt eos cùm vltrò citróq; conſilia ſua reſpiciunt, inuicem ſe deſpicere. Animaduerte igitur & tu diligenter, vtrùm tibi mihiq; communis ſit hæc opinio,mecúmq; ſentias atque vtrùm ab hoc principio exorſi deliberemus, quaſi nũquam rectũ ſit vel iniuriã facere vel vlciſci iniuriam, vel malo affectum malum referre in eum qui intulit. An hic diſcedis à nobis,in hoc principio non conſentiens? Mihi quidem & iamdiu & nunc ita videtur. Quod ſi tibi apparet aliter, dic,& doce. Sin autem in ſuperioribus permanes, iam quid ſequatur audi. CRI. Conſentio equidẽ & permaneo: dic igitur. SOC. Dico ergo deinceps, imò potius interrogo,vtrũ quæ quis confiteatur alicui, iuſta eſſe, facere debeat,an fallere? CRI. Facere. SOCR. Ex his iam ita conſidera: ſi nos hinc abeamus præter ciuitatis conſenſum, vtrùm malè aliquibus faciemus,& his quidem quibus minimè decet,vel non: & vtrùm in his permanemus quæ iniuſta eſſe conſenſimus, vel cõtrà? CR. Nequeo equidem,ô Socrates,ad hæc reſpondere. Neque enim intelligo. SOC. Verùm ita conſidera, perinde ac ſi volentibus nobis hinc ſiue aufugere, ſiue quomodocũque hoc vocandum eſt veniãt leges, ciuitatiſq; huius reſpublica, & inſtantes ſic interrogent: Dic nobis,ô Socrates,quidnam cogitas facere? An nõ intelligis hac re quam aggrederis,te nobis legibus,totiq; ciuitati,quantum in te eſt, interitum machinari? An putas ciuitatẽ vllam amplius ſtare poſſe, ac non ſubuerti, in qua iudicia publica nullam vim habeant,ſed à priuatis hominibus irrita fiant,atque reſcindantur? Quid ergo dicemus ad hæc, ô Crito, aliáq; huiuſmodi? Permulta enim in hanc ſententiam afferre quis poteſt,præſertim orator pro lege ita violata declamans, quæ

quidem ſententias publico iudicio latas iubet ratas eſſe. An reſpondebimus illis ciuitatem non rectè iudicando nobis iniuriam intuliſſe? Itáne an aliter? CRI. Ita per Iouem, ô Socrates. SOC. At enim leges ipſæ ſic reſponderent: O Socrates, nónne nobis tecum id conuenit, ſtandum tibi eſſe iudiciis, quæ ciuitas tulerit? Quòd ſi leges ita loquentes admiraremur, fortè dicerent: Noli Socrates quæ modò diximus admirari: imò reſponde, cùm tibi & interrogare & reſpondere ſit conſuetum. Dic age, quidnā in nobis ciuitatéq; accuſas, quòd diſſoluere nos contendas? Principiò, nónne te genuimus? atque per nos pater tuus matrem accepit tuam, & produxit te? Dic ergo, an has inter nos leges quæ ſunt circa coniugia improbes, atq; his aliqua in parte quaſi minus rectis ſuccenſeas? Nihil ſuccenſeo, dicerem. Sed an his legibus quæ educationi eruditioniq; natorum prouident, in qua ipſe quoque eruditus es? an non rectè diſpoſuerunt hæ leges ad hoc officium conditæ, cùm iuberent patrem tuum in muſica te & gymnaſtica erudire? Rectè diſpoſuiſſe concederem. Age ergo poſtquàm per nos genitus es educatúſque ac eruditus, primò quidem, num potes negare te noſtrum eſſe & natum & ſeruum, ipſumq; te & progenitores? Deinde cùm id ita ſe habeat, an putas ius ex æquo tibi atque nobis eſſe, & quæ nos tibi facere aggrediamur, eadem viciſſim in nos abs te referri iuſtum eſſe iudicas? An cùm nec ad patrē, nec ad dominum ſi eum habeas, tibi ius ex æquo ſit, vt quæ ab illis patiare in eos referre poſſis, neque ſi iurgio hi te laceſſant, contra iurgare, neque ſi te verberent, viciſſim verberare, neque alia eiuſmodi in eos tentare liceat: contra patriam verò ac leges tibi licebit? Adeò vt ſi nos iudicantes id eſſe iuſtum, interficere te velimus, tu viciſſim nos leges & patriam pro viribus coneris perdere, dicáſque te hæc agendo iuſta facere, qui virtutis curam reuera habere profiteris. An ſic es ſapiens, vt te latuerit & patri & matri & progenitoribus omnibus patriam eſſe anteponendam? atque eſſe venerabilius quiddam [Græcè. Sonè.] ſanctiúſque? & ſuperiore loco, tum apud deos, tum apud homines mentis compotes eſſe patriam collocandam, coleréque eam oportere magis, eíque obedire, tum autem aſperius ac durius ſe gerenti obſequentiorē eſſe quàm patri: & ſiquid iubeat, vel diſſuadere illi, vel facere, & patiētiſſimè ſuſtinere quicquid iuſſerit patiendum? ac ſiue mandauerit verberari te, ſiue in vincula coniici, ſiue in prælium miſerit ad vulnera excipienda mortémque ſubeundam, obediendum eſt omnino. Ius enim ita dictat, & neque tergiuerſandum, neque fugiendum, neq; ordinem deſerendum. Sed & in bello, & in iudicio, & prorſus vbiq;, ea ſunt, quæ reſpublica patriáque iuſſerit, facienda: aut certè illi perſuadere ac monſtrare, quatenus id quod imperat iuſtum ſit. Vi autem vti nefas eſt, vel contra matrem, vel contra patrem, maximè vero omnium contra patriam. Quidnam ad hæc dicemus Crito, veráne loqui leges, an contrà? CR. Mihi quidem videtur. SOC. Proinde leges fortaſſe dicēt, Animaduerte, ô Socrates, vtrùm verè dicamus, te iniuſta contra nos aggredi. Nos enim quæ te genuimus, educauimus, inſtituimus, participes bonorum omniū quoad eius facere potuimus, & te & alios ciues omnes effecimus: tamen permittimus cuilibet Athenienſium cognitis iam ac probatis ciuitatis moribus, legibúſque, & Reipublicæ gubernandæ forma, ſi cui non placeamus, acceptis ſuis quocunq; placuerit abire. Nec vlla ex nobis legibus impedit aut prohibet, ſiue quis veſtrū, cui nos ciuitáſq; minimè placeamus, in cóloniam aliquam velit diſcedere, ſiue habitationem aliò transferre, quò minus id pro arbitrio faciat, ſecúmq; ſua perferat. At verò quicunque ex vobis, poſtquam cognouerit quemadmodum nos iudicia exercemus, & in cæteris omnibus regimus ciuitatem, permanſerit, hunc iam aſſeueramus re ipſa conueniſſe nobiſcum, quæcunque iuſſerimus ſe facturum. Atque eum qui non paruerit, tripliciter iniuriam facere affirmamus, & quòd genitricibus nobis nō obtemperat, & quòd nutricibus non obſequitur, & quòd pactus nobis obedire, neque obedit, neque perſuadere nobis ſtudet, ſi quid minus rectè facere videamur. Cúmque pręcepta noſtra liberè proponamus, neque mādemus rigidè, ſed permittamus alterum è duobus, aut verbis perſuaderi nobis, aut mandata explere, horum neutrum facit. His ergo criminibus te, ô Socrates, obnoxium iudicamus fore, ſi, quæ cogitas, feceris: neq; id quidē minus quàm cæteros Atheniēſes, ſed maximè omniū. Ac ſi cauſam requiram ob quam præ cæteris ſim obnoxius, fortaſſe iuſtè me remorderent, dicentes me maximè omnium Athenienſiū ciuitatis legibus conſenſiſſe. ſic enim dicerent, Magna nobis, ô Socrates, horum ſunt argumenta, tibi nos ciuitatémque placuiſſe Nunquam enim maximè omnium Athenienſium eam habitaſſes, niſi tibi mirificè placuiſſet. Itaque nec ſpectaculi gratia, vrbe vnquam egreſſus es, niſi ſemel in Iſthmum, nec aliò vſquā niſi in militiam, neq; aliam feciſti peregrinationem vnquam, quemadmodum cæteri ſolent, neque alterius ciuitatis te cepit cupiditas aliarúmve legum cognoſcēdarum: ſed nos tibi noſtráq; ciuitas ſatis fuimus, vſque adeò vehementer probaſti nos, noſtriſque moribus victurum te conſenſiſti, tum verò vt alia omittamus, & filios in ea procreaſti, vtpote quæ tibi placuerit. Quinetiam licebat tibi in ipſo iudicio exilio multari ſi voluiſſes, atque quod nunc inuita ciuitate aggrederis, tunc ea volente facere. Tu verò verbis tunc te extuliſti, quaſi non grauiter ferre ſi mori te oporteret. Quinimò mortem ipſam, vt dicebas, potius quàm exilium elegiſti. Nunc verò nec verba illa tua erubeſcis, neque nos leges vereris, ſed nobis interitum machinaris. Facis autem quod deterrimus ſeruus faceret, fugā arripere tentans contra pactiones conuentionéſque, in quibus conueniſti nobiſcum noſtris te præbens inſtitutionibus gubernandum. Primùm igitur hoc ipſum reſpónde nobis, num verè dicamus affirmando te non verbis, ſed re ipſa conſenſiſſe, vt moribus noſtris guberneris? An non vera hæc ſunt? Quid ad hæc dicemus Crito, an non confitebimur? CRIT. Neceſſe eſt, ô Socrates. SOCR. Quid igitur (leges inquient) aliud, quàm conuenta nobiſcum & pacta tranſgrederis? quæ neque coactus es nobiſcum inire, neque deceptus, neq; ad breue tempus deliberare es compulſus, ſed annos ſeptuaginta: quo in tempore tibi licuit abire, niſi placuiſſemus, conuentionéſque iuſtæ tibi viſæ fuiſſent. Tu verò nec Lacedæmonem, neque Cretam nobis antepoſuiſti, quas ipſe vrbes aſſiduè prædicas rectè gubernari, neque aliam vllam, vel Græcarum ciuitatum, vel Barbararum. Imò ex hac rarius peregrinatus es quàm claudi & cæci mancíque alij. Vſqueadeò tibi præ cæteris Athenienſibus ciuitas placuit, atque nos,

videlicet leges. Cui enim placere poteſt ciuitas, cuius non placeant leges? Nunc verò non permanes in his in quibus iamdiu nobis tibique conuenit. Quòd ſi nobis credideris, non committes, vt te ex vrbe egredientem omnes derideant. Conſidera rurſus ſi hæc tranſgreſſus fueris, & quid eorum peccaueris, ad quid tandem id vel tibi, vel neceſſariis tuis conducet. Propemodum enim certum eſt in periculo neceſſarios tuos fore, ne ipſi quoq; in exilium expellantur priuentúrq; ciuitate, & patrimonio ſuo ſpolientur. Tu autem ſi quam in ciuitatem finitimam te contuleris, vel Thebas, vel Megaras (vtræq; enim rectè gubernantur) hoſtis primùm rei publicæ illarum accedes: & omnes quibus curæ eſt patria, aſpicient limis te oculis, corruptorem legum exiſtimantes. Et ſuam iudicibus opinionem confirmabis, vt rectè contra te tuliſſe ſententiam videantur. Quiſquis enim corruptor eſt legum, is potiſſimùm & iuuenum & imperitorum hominum videbitur eſſe corruptor. Quid ergo? ciuitatéſne quæ rectè gubernantur, & modeſtiſſimos quoſque homines diuitabis? Atqui ſi id feceris, vitáne dignus eris? an fortè impudenter te his admiſcebis, nec erubeſces de eiſdem apud eos diſſerere, de quibus apud nos conſueuiſti? virtutem videlicet & iuſtitiam, legéſq;, & inſtituta legum plurimi eſſe exiſtimanda? neque putas indecorum, miniméque honeſtum Socrates factùm apparere. Proculdubiò putandum eſt. Fortaſſe verò has ciuitates declinans in Theſſaliam ad Critonis hoſpites abibis. Illic enim inordinatè admodum & intemperanter viuitur. Ac forſan libenter illi te audient, narrantem quemadmodum è carcere ridiculè fugeres, aut faſcem quendam tibi ſuperimponens, aut ſagum coriaceum induens, vel aliis quibuſdam te inuoluens, quemadmodum ſolent qui ſe in fugam coniiciunt, tuúmq; habitū ac figuram immutans. An verò neminem dicturum putas, quemadmodum vir ſenex paruo admodum tempore, vt veriſimile eſt, victurus, auſus fueris ob viuendi cupiditatem in tam ſordida inopia viuere, maximas tranſgreſſus leges? Sanè quidē fortaſſe: ſi modò neminē offenderis. Alioquin multa, ô Socrates, atque indigna te audies. Viues autem obnoxius cunctis hominibus atq; deſeruiens. Quid vero facies in Theſſalia? Conuiuiáne frequētabis? vt pote qui in Theſſaliam, quaſi ad cœnam aliquam aduentaueris. Diſputationes verò illæ de iuſticia, cæteriſque virtutibus vbinam nobis erūt? Enimuerò filiorum gratia viuere cupis, vt nutrias eos atque erudias. An ergo in Theſſaliam eos perduces, vt illic nutrias eos, atque erudias, hoſpites eos efficiens, vt hoc inſuper commodi abs te reportent? An id quidem non facias, hic verò relicti melius te viuo alentur, atque erudientnr à neceſſariis tuis te abſente? Vtrùm verò ſi in Theſſaliam abibis, tui id curabunt: ſin autem in alteram tranſibis vitam, non curabunt? Profectò ſiquid opis eſt in his qui aiunt ſe tuos neceſſarios eſſe, credendum eſt curaturos. Cæterùm, ô Socrates, fidem nobis habens nutricibus tuis, neque filios tuos, neque vitam, neq; aliud quicquam pluris facias quàm iuſtitiam: vt cùm in vitam alteram tranſmigraueris, valeas illic præſidibus horum omnium reddere rationem. Nempe ſi leges tranſgreſſus hæc feceris, neque melius neque iuſtius, neque ſanctius id vel tibi continget, vel tuis, neque illuc tibi profectò conduceret. Quin potius iniuriam paſſus abibis, ſi abieris, non à nobis quidem legibus, ſed ab hominibus. Verùm ſi adeò turpiter aufugeris, etiam iniurias maláque referens, conuentiones nobiſcum initas & promiſſa tranſgreſſus, atque lædens eos quos minimè oportebat, teipſum ſcilicet & amicos & patriam, nóſque leges, nos vtique & viuenti tibi infenſæ hic erimus, & in altera vitā leges, quæ illic ſunt noſtræ ſorores, haudquaquam te benignè recipient, ſcientes te nos pro viribus diſperdere conatū fuiſſe. Quamobrem, ne Crito aliter tibi quàm nos perſuadeat, caueto. Hæc equidem, ô dulcis amice Crito, audire videor, quemadmodum Corybantes tibias audire ſe putant. Atque in me ſermonum eiuſmodi ſonitus adeò reboat, vt alia audire non poſſim. Vides quæ in præſentia mihi videntur: quibus ſiquid contradicere aggrediaris, fruſtra conabere. Veruntamen ſiquid te profecturum confidis, dicas. CRITO. Ego verò quod dicam, ô Socrates, nihil habeo. SOCRA. Deſine ergo Crito, & pergamus hâc, quandoquidē hâc nos Deus ipſe ducit.

PHÆDO, VEL, DE ANIMI IMMORTALITATE, VEL, DE ANIMA.

MARSILII FICINI ARGVMENTVM.

NOſter de religione liber rem ſatis per ſe notā probat, Chriſti vitam eſſe virtutis totius ideam. Octauus autem Epiſtolarum noſtrarum liber, Socratis vitam, vitæ Chriſtianæ imaginem quandam, aut ſaltem vmbram eſſe demonſtrat: & teſtamētum quidē Vetus per Platonem confirmat, nouum verò per Socratem. Quod autem ad Socraticam hanc ſpectat ſimilitudinem, ſi quis dubitat, Xenophontem atque Platonem legat, & cæteros qui dicta ſimul actáque Socratis conſcripſerunt, præcipuè Platonis Gorgiam, & apologiam. Critonem atque Phædonem. Huius ergo Phædonis deinceps argumentum paſſu, imò ſaltu celeri percurremus. Eius enim myſteria ſatis in theologia expoſuiſſe videmur. Vnum hoc in primis admonebimus, ne quis admiretur Socratem inter argumentationes ad immortalitatē animæ pertinentes, prætermiſiſſe hic illam qua ſola confidit in Phædro. Animā ſcilicet eſſe principium motionis, vnde ſequatur eā per ſe perpetuóq; moueri, ſempérque viuere. Id enim ideò factū eſt à Socrate, quoniam eiuſmodi ratio non ſolùm noſtris, ſed cœleſtibus etiam, atque dæmonicis animis eſt comunis. In Phædone verò rationes nobis magis propriæ requiruntur. Sed iam ad diſpoſitionē dialogi breuiſſimā veniamus. Principiò obſeruandum eſt, quā mirificè Socrates conſoletur amicos, qui eo præcipuè die quo venenum bibiturus erat, in carcere, quaſi conſolaturi eum ſalutauerunt. Deinde quàm religioſe obſeruet, vel ſomniorum præcepta, quaſi quædam oracula: & quàm in eo apprimè cautus ſit, ne minimum quid circa diuina mandata delinquat. Tertiò memoriæ mandandum eſt, homines ſub aſſidua Dei eſſe cuſtodia, neque licere niſi quando Deus voluerit, hinc emigrare. Quartò aduertendum eſt diligenter quid ſibi velit, vbi ait ſperare quidē ſe in obitu ad bonos viros, deoſque alios bonos iturum: ſed magis affirmare ad bonos deos quàm ad bonos viros iturū. Primò quidem quòd dicit deos alios atque valde bonos, intelligit præter ſphærarū animas eſſe mētes angelicas ſphæris ſublimiores. In quarū familiaritatem animas quoq; noſtras quandoque admitti poſſe ſperat: neque tamen audet aſſerere, propterea quòd pleriſq; ſapientibus videbatur ſatis fore animæ factū, ſi ad conſortium animarum cæleſtiū quandoq; recipiatur. Imo verò dubitatio propriè ſuper eam partē cadit, quę bonos appellat viros. Non enim audet deinde hominum animos affirmare eadem ratione bonos, qua deo dixerat bonos. Poſt hæc ſeipſum ſimul amicóſque ſub perſona philoſophantis conſolaturus, ait: Cùm totum philoſophātis ſtudium ſit quædam à corpore ſeparatio per quā atque perficiatur quotidie, nimirum ſeparationem à corpore quæ fit per mortem, non modò non timere debet ſed optima cum ſpe